

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група
Социјалистичка партија Србије (СПС)
30. септембар 2019. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 30 .09. 2019

923

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	02-247	2/19	

ПРЕДСЕДНИЦИ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

- Госпођи Маји Гојковић -

На основу члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине („ Службени гласник Републике Србије“ бр.20/12 - Пречишћени текст), подносим Народној скупштини на разматрање ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Борђе МИЛИЋЕВИЋ

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Члан 1.

У Закону о Народној скупштини („Службени гласник Републике Србије“ ,број 9/2010), члан 30. мења се и гласи:

„Члан 30.

У Народној скупштини образују се посланичке групе из реда народних посланика изабраних са исте изборне листе. Уколико је реч о предизборној коалицији, чланови коалиције могу формирати самосталне посланичке групе, у складу са Пословником Народне скупштине.

Народни посланик може имати статус самосталног посланика, односно не мора бити члан ни једне посланичке групе.

Народни посланик не може бити представник политичких странака, коалиција или група грађана које нису освојиле посланичке мандате у складу са Законом о избору народних посланика.

У Народној скупштини не могу се формирати посланичке групе странака, коалиција или група грађана које нису освојиле посланичке мандате у складу са Законом о избору народних посланика.“

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику републике Србије“.

Образложење

1. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тачка 16. Устава Републике којом је утврђено да поред осталог Република уређује и обезбеђује организацију, рад и надлежност републичких органа, као и у члану 99. став 1. тачка 7. Устава којим је утврђено да Народна скупштина доноси законе и друге опште акте из надлежности Републике Србије.

2. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Примена Закона о избору народних посланика донетог 2000. године, а нарочито парламентарна пракса у Републици Србији која је започета још 2003. године, након доношења Одлуке Уставног суда Републике Србије (Одлука УС, „Сл.гласник РС“ бр. 57/2003-41) којом је укинута дејство члана. 88. став 1. тачака. 1. и 9. Закона о избору народних посланика којима је уређен институт престанка мандата. Тачком 1) наведеног члана предвиђала је да „народном посланику престаје посланички мандат ако му престане чланство у политичкој странци или коалицији на чијој изборној листи је изабран за посланика“ ,а тачком 9) мандат је народном посланику престајао и „брисањем из регистра код надлежног органа политичке странке, односно друге политичке организације на чијој изборној листи је изабран.“ Уставни суд је ова законска решења прогласио неуставним, тако да су народни посланици постали власници свог мандата иако су бирани са изборних листа, а не непосредно по већинском систему.

Ова чињеница је након доношења одлуке УС довела до тога да су народни посланици могли да мењају посланичке групе, односно политичке странке, одлазећи у друга политичка јата. Дакле, покренут је процес „претчавања“ или „прелетања“ народних посланика из једне у другу посланичку групу, често супротних политичких циљева. То се у парламентарној пракси већ одомаћило, а грађани и политички аналитичари су овој појави дали назив „куповина мандата“. Овакво, све присутније понашање народних представника може у перспективи да доведе до политичке нестабилности парламента, до урушавања угледа Народне скупштине као највишег органа законодавне власти, а пре свега може да доведе до непоштовања воље грађана који су на изборима поверили свој глас одређеној изборној листи и посланицима са те листе, да након избора посланици са те листе одлазе у потпуно друге политичке опције. Овим је нарушен и основни постулат демократски уређених друштава, да грађане представљају на изборима непосредно изабрани политички представници изабрани са страначких, коалиционих или листа група грађана и мањинских листа.

Данас се грађани који редовно испуњавају своју грађанску дужност излазећи на изборе, питају откуд у Парламенту представници неких ванпарламентарних опција које нису освојиле посланичке мандате, а неке нису ни учествовале на изборима.

Честе промене у саставу посланичких група, а посебно у формирању нових посланичких група, од којих су неке настале вољом лидера, па и финансијским средствима ванпарламентарних странака или других отуђених центара моћи, још више могу да наруше углед и рад Народне скупштине. Неки посланици су напустили своје матичне посланичке групе, прелазили у друге, или добијали статус независних посланика. То народ назива још и „трговином мандатима“. Последица свега тога је и поништавање регуларних изборних резултата. Да ли је Народној скупштини и странкама које су освојиле посланичке мандате тако нешто потребно? Сигурно да није. Зато је ради враћања угледа изборима као непосредном изјашњавању грађана, изборном поступку и изборним резултатима у целини, ради заштите изборног права грађана, али и реafirмације Народне скупштине и законодавне власти која треба да буде пример осталим гранама власти у поштовању уставности, законитости и воље грађана испољене на парламентарним изборима, потребно на нешто другачији начин уредити унутрашњу организацију Народне скупштине, у делу који се односи на формирање посланичких група као начина организовања народних посланика изабраних са изборних листа које су у складу са Законом о избору народних посланика и применом пропорционалног изборног система (Донтов систем највишег количника), освојиле тачно утврђен број посланичких мандата.

Не спори се право народном посланику да јесте власник свог мандата (Одлука Уставног суда), али сматрамо да нити закон, нити пракса могу и смеју да дозволе да дође до изигравања изборне воље грађана, који су на изборима дали своје поверење одређеним политичким опцијама, односно да право грађана да до краја тог мандата у парламенту имају онолико представника оне политичке опције за коју су гласали, колико је та опција и добила мандата. Једино то је демократски, једино такво друштво које поштује изборну вољу својих грађана се може сматрати демократским, правно уређеним и одговорним. Власништво мандата народног посланика не би требало да буде јаче од гласа грађана.

Из свих наведених разлога се предлажу измене и допуне закона о Народној скупштини, допуном члана 30. којим је регулисано формирање посланичких група као облика рада народних посланика. Верујемо да ће оваква измена закона допринети политичкој стабилности и ревитализацији парламентарног живота, унапређењу рада парламента, а што је још важније вратити углед и поверење грађана у Народну скупштину као право народног представништва и највишег носиоца законодавне власти. Актуелни сазив Народне скупштине је на жалост, пример са највећим бројем посланичких група и највише самосталних посланика, било је посланика који су мењали и по неколико посланичких група. Било је и таквих ситуација у којима се није знало знали колико је посланичких група, ко је отишао из једне у другу посланичку групу, ко формирао нову посланичку групу а ко постао самостални посланик. Оваква ситуација сигурно не доприноси политичкој стабилности парламента, нити омогућава ефикасан рад какав грађани с правом очекују.

3. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона мења се важећи члан 30. Закона о Народној скупштини тако што се у садржај уносе законске норме којима се прецизира начин формирања посланичких група у парламенту, односно ко их и под којим условима може формирати. Прецизирање ове законске норме онемогућиће даљу „трговину мандатима“ и улазак у парламент путем куповине мандата неких политичких субјеката који на изборима нису освојили ни један мандат, или нису уопште учествовали на изборима.

Чланом 2. Предлога закона утврђује се да закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије.“

4. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Усвајањем предложеног законског решења, односно изменама члана 30. Закона о Народној скупштини, прецизира се законска норма и онемогућава се даља, а све израженија појава у нашој парламентарној пракси, а то је тзв. „ трговина мандатима“ која сада омогућава улазак у парламент путем куповине мандата и оних политичких субјеката који на изборима нису освојили ни један мандат, или нису уопште учествовали на изборима. Измена закона треба да поврати поверење грађана да ће се њихова изборна воља спровести до краја, а не да се у оквиру институције какав је Народна скупштина легализује изигравање њихове изборне воље. Ефекат измена закона би био постизање политичке стабилности, а тиме и враћање поверења грађана у Законодавну власт, у Народну скупштину, институцију за чији састав су се непосредно изјашњавали на изборима.

Измена закона ће и у току овог мандата, али и у наредним изборним циклусима онемогућити покушаје трговине мандатима и покушаје политичке дестабилизације Народне скупштине.

Све то треба да допринесе јачању општег угледа државних органа и институција, што у крајњој линији значајно утиче на углед и позицију Републике Србије и на међународном плану.

5. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбеђивати додатна средства у буџету Републике Србије.

**ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА
ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа
Народни посланик Ђорђе Милићевић

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о Народној скупштини
The draft law on amendments and supplements to the Law on National Assembly

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум)

/

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

/

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење примарних извора права ЕУ и усклађеност са њима /

б) Навођење секундарних извора права ЕУ и усклађеност са њима /

в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима /

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност /

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

/

5. Уколико не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба констатовати ту чињеницу. У овом случају није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа.

/

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

/

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

/

Београд, 30. септембар 2019. године

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Ђорђе Милићевић